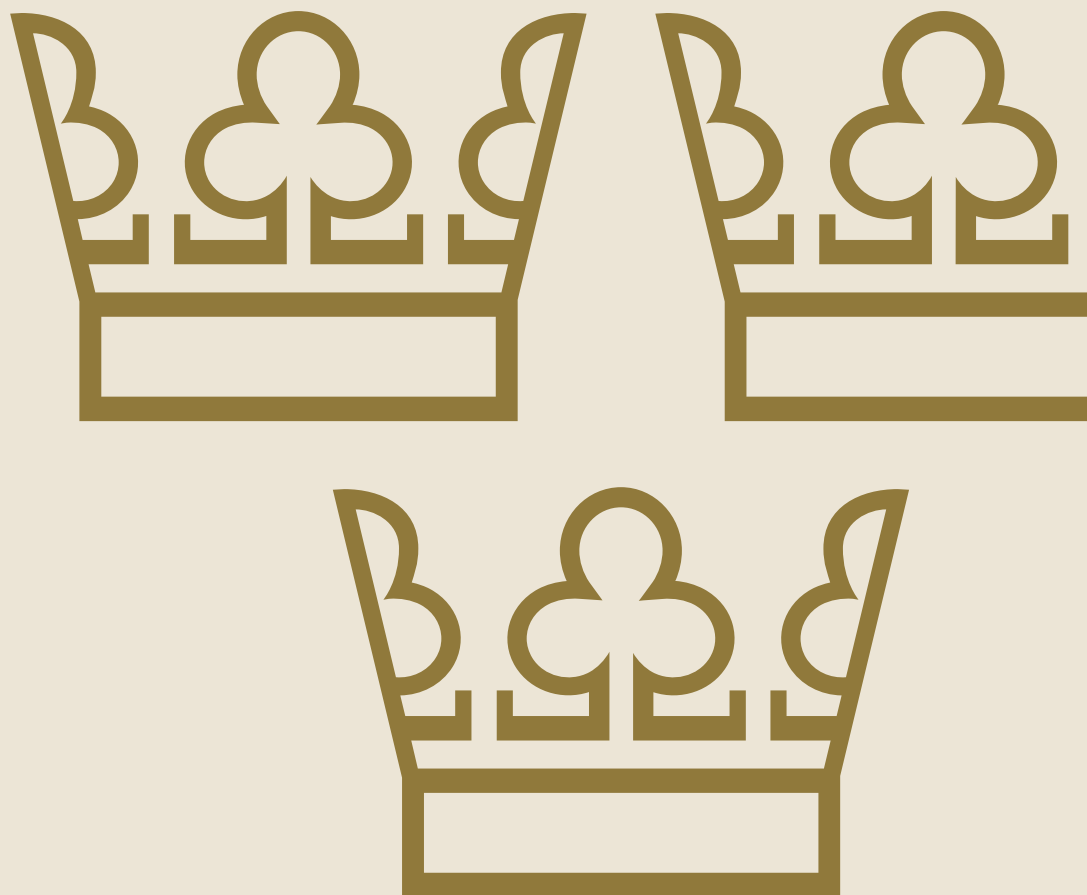

Finans- och riskpolicy 2023

Fastställt: 2022-12-14
Fastställt av: Riksgäldens styrelse
Informationsägare: Riskchefen

Finans- och riskpolicy 2023

Finans- och riskpolicyn ger en överblick av Riksgäldens hantering av finansiella risker och vald risknivå. I policyn samlas regler, ramar och riktvärden för hantering av risker som uppkommer i Riksgäldens verksamhet. I policyn anges även vissa principer för hur verksamheten ska bedrivas.

Innehåll

1.	Inledning	5
2.	Hantering av risker inom Riksgälden	7
2.1	Ramverk.....	7
2.2	Mål	7
2.3	Riksgäldens riskhanteringsprocess	7
3.	Processen Ta upp och förvalta lån till staten	9
3.1	Övergripande ramverk.....	9
3.2	Principer för hantering av statsskulden	10
3.3	Statsskuldens sammansättning och löptid	11
3.4	Växlingar mellan svenska kronor och utländsk valuta	14
3.5	Positionstagande	15
3.6	Vidareutlåning till Riksbanken för finansiering av åtaganden gentemot Internationella valutafonden	16
4.	Processen Utveckla och förvalta den statliga betalningsmodellen inklusive statens centrala likviditetsstyrning	18
4.1	Övergripande ramverk.....	18
4.2	Mål	18
4.3	Principer för likviditetsstyrning i staten	19
5.	Processen Utfärda och förvalta garantier och lån	21
5.1	Övergripande ramverk.....	21
5.2	Riksgäldens beslut.....	22
5.3	Mål	22
5.4	Principer för hantering av garantier och utlåning.....	22
5.5	Rapportering till styrelsen	23
6.	Processen Verka för att kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall ska täckas av dem som genererar avfallet	24
6.1	Övergripande ramverk.....	24
6.2	Riksgäldens beslut.....	25
6.3	Mål	25
6.4	Principer för beräkning och förslag på kärnavfallsavgift, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp samt bedömning av säkerheternas godtagbarhet.....	26
6.5	Rapportering till styrelsen	26
7.	Kreditrisker	27
7.1	Rapportering till styrelsen	27

7.2	Processen Ta upp och förvalta lån till staten.....	27
7.3	Processen Utveckla och förvalta den statliga betalningsmodellen inklusive statens centrala likviditetsstyrning.....	30
7.4	Undantag.....	31
	Bilaga 1 – Riskkarta.....	32
	Bilaga 2 – Definitioner.....	33
	Bilaga 3 – Vissa beräkningsmetoder.....	35
	Bilaga 4 – Referenser.....	38

1. Inledning

Enligt Riksgäldens instruktion (2007:1447) ska det finnas en beskrivning av de huvudsakliga risker som är förenade med verksamheten och hur dessa risker ska hanteras. Det ska också finnas interna instruktioner för hantering av dessa risker. Beskrivningen, instruktionerna och efterlevnaden av instruktionerna ska fortlöpande ses över. Enligt instruktionen framgår även att styrelsen ska besluta om ramar och riktlinjer för de risker som är förenade med verksamheten.

Finans- och riskpolicyn stödjer Riksgäldens riskhantering och den interna kontrollen. Policyn ger en överblick av myndighetens hantering av finansiella risker och vald risknivå i tillämpliga situationer. I policyn samlas regler, ramar och riktvärden när så är relevant för hantering av risker som uppkommer i Riksgäldens verksamhet. I policyn anges även vissa principer för hur verksamheten ska bedrivas. Genom att den årligen ses över, omprövas och beslutas skapas en process som säkerställer att policyn hålls levande och aktuell.

Riksgälden bedriver en rad olika verksamheter vilka regleras av olika regelverk. Dessa olika regelverk medför i sin tur att hantering av risker och risknivåer kan vara olika för de olika verksamheter Riksgälden bedriver.

Utställandet av garantier och krediter inom processen Utfärda och förvalta garantier och lån föregås av enskilda riksdags- och regeringsbeslut. Detta innebär att risknivån i denna verksamhet i stor utsträckning styrs av de engagemang som riksdag och regering beslutat. Processen Verka för att kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall ska täckas av dem som genererar avfallet regleras av särskilda regelverk. Dessa regelverk styr i hög grad risknivån inom denna process.

Inom Riksgälden finns ett beslutsorgan, resolutionsdelegationen. Resolutionsdelegationen ska besluta i frågor som Riksgälden ska pröva enligt lagen (2015:1016) om resolution, i egenskap av stödmyndighet enligt lagen (2015:1017) om förebyggande statligt stöd till kreditinstitut eller garantimyndighet enligt lagen (1999:158) om investerarskydd och lagen (1995:1571) om insättningsgaranti om frågorna är av principiell karaktär eller större betydelse eller avser föreskrifter. Dessa frågor regleras i en separat Finanspolicy som fastställs av resolutionsdelegationen.

Riskkartan (bilaga 1) visar de huvudsakliga risker som identifierats inom ramen för Riksgäldens verksamhet. Dessa risker, förutom operativ risk, omfattas av Finans- och riskpolicyn. Marknads- och likviditetsrisker hanteras

huvudsakligen inom ramen för processen Ta upp och förvalta lån till staten och beskrivs därför i detta avsnitt (avsnitt 3). Kreditrisker beskrivs i ett separat avsnitt (avsnitt 7). Operativ risk hanteras i enlighet med Riksgäldens policy för intern styrning och kontroll. Affärsrisk, koncentrationsrisk, omvärldsrisk och strategisk risk har inga egna avsnitt utan hanteras huvudsakligen inom ramen för andra risker (se bilaga 2). Notera även att det inte finns en enskild process för identifiering och hantering av anseenderisk. Denna risk beaktas istället i samband med konsekvensbedömningar av andra risker.

I policyn framgår styrelsens beslut. Diskussioner och analyser bakom besluten finns i separata promemorior. Förteckning över dessa promemorior finns i bilaga 4. Operativa beslut som följer av policyn fattas av riksgäldsdirektören eller tjänstemän enligt delegationsordning genom Riksgäldens och berörda avdelningars arbetsordningar.

2. Hantering av risker inom Riksgälden

2.1 Ramverk

Syftet med riskhanteringen är att identifiera och hantera risker som påverkar Riksgäldens måluppfyllelse.

Riskhanteringen ger handlingsberedskap samt möjlighet att planera och genomföra aktiviteter för att hantera risker. En förutsättning är att riskerna är kända och att de åtgärder man väljer att vidta eller inte vidta är resultatet av medvetna ställningstaganden. Riskhanteringen skapar därmed förutsättningar för beslut om avvägningar mellan kostnader och risker.

2.2 Mål

Riksgälden ska ha en god intern styrning och kontroll genom en effektiv och ändamålsenlig riskhantering i enlighet med marknadspraxis. I hanteringen av finansiella risker ska Riksgälden uppfylla de för verksamheten relevanta kraven som ställs i lagstiftning för finansiella företag och i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd.

2.3 Riksgäldens riskhanteringsprocess

Riksgälden ska ha en systematisk process för riskhantering. Processen bygger på fem steg.

2.3.1 Identifiering

Riskidentifiering baseras på vad som har hänt och vad som kan hända.

2.3.2 Värdering

Värdering av identifierade finansiella risker sker med kvantitativa metoder och mått.

2.3.3 Åtgärder och prioritering

Efter att risken identifierats och värderats finns följande handlingsalternativ:

- eliminera risken
- begränsa risken
- överföra (försäkra) risken
- acceptera risken

Valet beror på hur den enskilda risken har värderats, samt vilken risknivå som beslutats. En avvägning sker mellan förväntad kostnad och risk.

2.3.4 Genomförande

De beslutade åtgärderna för att nå vald risknivå hanteras av verksamheten.

2.3.5 Rapportering och uppföljning

Effekterna av vidtagna riskhanteringsåtgärder följs upp, utvärderas och rapporteras.

3. Processen Ta upp och förvalta lån till staten

3.1 Övergripande ramverk

Statsskuldsförvaltningen styrs av Budgetlagen (SFS 2011:203). I lagen anges bland annat målet för statsskuldsförvaltningen och för vilka ändamål regeringen får ta upp lån.¹

Lagen anger även att regeringen varje år ska besluta om riktlinjer för förvaltningen av statsskulden. Regeringens riktlinjebeslut avspeglar en önskad avvägning mellan skuldens förväntade kostnader och risk. Dessutom anger lagen att regeringen vartannat år ska lämna en utvärdering av statsskuldsförvaltningen till riksdagen.

Regeringen har delegerat rätten att ta upp lån och ansvaret för den löpande förvaltningen av statsskulden till Riksgälden.

3.1.1 Mål

Enligt budgetlagen är målet att statens skuld ska förvaltas så att kostnaden för skulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas. Därtill ska förvaltningen ske inom ramen för de krav som penningpolitiken ställer.

3.1.2 Riksgäldens beslut

Regeringens riktlinjebeslut för statsskuldsförvaltningen innebär att Riksgälden ansvarar för att strategiska beslut fattas inom ramen för riktlinjerna och att dessa omsätts i den operativa förvaltningen av statsskulden. Riksgälden ska fastställa interna riktlinjer baserade på regeringens riktlinjer. Besluten ska avse utnyttjandet av positionsmandatet, löptiden i enskilda skuldsdrag, valutafördelningen i valutaskulden samt principer för marknads- och skuldvard.

Detta innebär att Riksgälden måste fastställa delmål och interna riktlinjer för den operativa förvaltningen av statsskulden. I Finans- och riskpolicyn omsätts regeringens riktlinjebeslut för statsskuldsförvaltningen i operativa beslut som

¹ Upplåning får ske för att finansiera löpande underskott i statens budget och andra utgifter som grundar sig på riksdagens beslut, tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om, amortera, lösa in och köpa upp statslån, i samråd med Riksbanken tillgodose behovet av statslån med olika löptider och tillgodose Riksbankens behov av valutareserv.

vägleder den löpande upplåningen och skuldförvaltningen. För att öka tydligheten återges vissa av regeringens riktlinjebeslut i Finans- och riskpolicyn.

3.2 Principer för hantering av statsskulden

3.2.1 Skuld- och marknadsvård

I regeringens riktlinjer anges att Riksgälden genom skuld- och marknadsvård ska bidra till att sänka kostnaderna för statsskulden. I Finans- och riskpolicyn fastställs principer för skuld- och marknadsvård som är vägledande för hanteringen av statsskulden. Principerna visar på vilket sätt Riksgälden ska bidra till att utveckla och upprätthålla välfungerande statspappersmarknader, vilket är en förutsättning för att uppnå det övergripande målet om långsiktig kostnadsminimering med beaktande av risk.

Följande principer ska vara vägledande:

- Riksgälden ska i alla sammanhang agera ansvarsfullt. I detta ingår att alltid behandla motparterna på ett sakligt och objektivet sätt och att undvika transaktioner som kan ge upphov till skadat anseende för Riksgälden eller svenska staten. På den inhemska kronmarknaden förstärks kravet på ansvarsfullhet av Riksgäldens position som dominerande aktör.
- Riksgälden ska i information till och kommunikation med marknaden agera så konsekvent, förutsägbart och öppet som möjligt, särskilt på marknaderna för obligationer och statsskuldväxlar i kronor.
- Riksgäldens upplåning ska kännetecknas av transparens och förutsägbarhet.
- Riksgälden ska beakta refinansieringsrisker i förvaltningen av statsskulden, bland annat genom att ge ut instrument med mer än tolv år till förfall.
- Riksgälden ska verka för att bredda investerarsbasen i svenska statspapper.
- Riksgälden ska ha försäljningskanaler som är effektiva och verkar positivt för den svenska statspappersmarknadens funktionssätt.
- Riksgälden ska stödja likviditeten i statspappersmarknaden genom att tillhandahålla repo- och bytesfaciliteter.
- Riksgälden ska verka för att infrastrukturen är sådan att den svenska statspappersmarknaden fungerar effektivt.

3.2.2 Ingå transaktioner

Syftet med nedanstående princip är att minska den operativa risken i statsskuldsvärdningen.

Riksgälden får endast ingå transaktioner som Riksgälden har kompetens, system och rutiner att hantera.

3.2.3 Hantering av valutaskulden

Syftet med nedanstående princip är att minska risken att transaktioner inte kan värderas löpande.

I hanteringen av valutaskulden ska Riksgälden agera på marknader som är likvida och välutvecklade. Om derivattransaktioner kan göras som innebär att marknadsrisken i en upplåningstransaktion elimineras kan lägre krav på marknaden i upplåningsvalutan ställas.

3.3 Statsskuldens sammansättning och löptid

Nedan beskrivs hur statsskulden ska fördelas på olika skuldslag och hur löptiden ska styras.

Statsskuldens sammansättning ska beräknas med nominella belopp till aktuell valutakurs inklusive upplupen inflation.

Med löptid avses Macaulayduration (se bilaga 3). Regeringen har beslutat att statsskuldens löptid ska vara mellan 3,5 och 6 år. Löptiden får temporärt avvika från löptidsintervallet.

Enligt riktlinjerna ska Riksgälden fastställa löptidsintervall för de respektive skuldslagen nominell kronskuld, real kronskuld och valutaskuld.

Sammansättning och löptid beräknas baserat på nettot av utomstatliga tillgångar och skulder med tillägg för den valutaexponering som uppstår i Statens internbanks verksamhet.² Positionstagande enligt 3.5 ingår inte i beräkningen.

3.3.1 Nominell skuld i kronor

Den nominella skulden i kronor utgör den del av statsskulden som inte är real kronskuld eller exponering i utländsk valuta.

² I utomstatliga tillgångar ingår vidareutlåning till Riksbanken och andra stater samt tillgångar i likviditetsförvaltningen.

3.3.2 Real skuld i kronor

Enligt regeringens riktlinjer ska andelen real kronaskuld långsiktigt vara 20 procent av statsskulden. Andelen beräknas med nominellt belopp till aktuell valutakurs inklusive upplupen inflationskompensation.

3.3.2.1 Rapportering till styrelsen

Realskuldens andel ska rapporteras löpande i form av en-månads glidande medelvärden av dagliga observationer.

3.3.3 Exponering i utländsk valuta

Enligt regeringens riktlinjer ska statsskuldens strategiska exponering i utländsk valuta avvecklas successivt och anta riktvärdet noll från och med 2027. Valutaexponeringen kan dock variera som en följd av att valutaväxlingar genomförs på ett sätt som präglas av förutsägbarhet och tydlighet.

Statsskuldens exponering i utländsk valuta ska hanteras i två delar. En strategisk del som ska avvecklas successivt och en varierande del som uppstår som en konsekvens av att Riksgälden hanterar förändringar i valutaexponeringen enligt principerna i 3.4.

3.3.3.1 Rapportering till styrelsen

Statsskuldens exponering i utländsk valuta ska rapporteras löpande baserat på dagliga observationer, uttryckt i svenska kronor till aktuella valutakurser.

3.3.3.2 Strategisk valutaexponering

Enligt regeringens riktlinjer ska Riksgälden fastställa ett riktmärke för hur valutaexponeringen ska vara fördelad mellan olika valutor.

Den strategiska valutaexponeringen ska fördelas enligt den högra kolumnen i tabell 1. Andelarna ska baseras på valutakurser per 2022-10-31 och förändras i den mån valutakurserna ändras.³

³
$$\text{Andel}_{i,t_{l+1}} = \frac{\text{Andel}_{i,t_l} * \frac{\text{Valutakurs}_{i,t_{l+1}}}{\text{Valutakurs}_{i,t_l}}}{\sum_{j=1}^N \text{Andel}_{j,t_l} * \frac{\text{Valutakurs}_{j,t_{l+1}}}{\text{Valutakurs}_{j,t_l}}}$$
, där i avser den specifika valutan, N avser antal

valutor i valutafördelningen, t_0 avser 2022-10-31 och t_l avser den l :e efter t_0 . Alla valutakurser uttrycks i svenska kronor.

Tabell 1 Valutafördelning, andelar av den strategiska valutaexponeringen.

Valuta	2022-10-31	Fr.o.m. 2023-01-01
CAD	0,2 % (-31)	0 % (0)
CHF	33,7 % (-3 280)	33 % (-3 212)
EUR	65,4 % (-6 434)	67 % (-6 594)
GBP	0,3 % (-29)	0 % (0)
USD	0,3 % (-34)	0 % (0)

Anm.: I parenteser visas miljoner enheter utländsk valuta. Enheter utländsk valuta i höger kolumn är före avveckling.

Avvecklingen styrs genom en daglig minskningstakt. Initialt ska den dagliga minskningstakten i respektive valuta motsvara den strategiska valutaexponeringen uttryckt i enheter utländsk valuta före avveckling delat med antal affärsdagar i Sverige över perioden från och med 2023 till och med 2026.

Riksgäldsdirektören tilldelas mandat att fatta beslut om att ändra minskningstakten inom ramen för regeringens riktlinjebeslut – att statsskuldens exponering i utländsk valuta ska avvecklas successivt och anta riktvärdet noll från och med 2027.

Riksgäldsdirektören ska fastställa tillåtna avvikelseintervall för de valutor som ingår i valutafördelningen samt besluta om övriga interna riktlinjer för att möjliggöra en utvärdering av den utförda avvecklingen gentemot en jämn minskningstakt över perioden från och med 2023 till och med 2026.

3.3.3.2.1 *Rapportering till styrelsen*

Den strategiska exponeringen i utländsk valuta ska rapporteras löpande baserat på dagliga observationer. Den ska vara uttryckt i svenska kronor till aktuell valutakurs, både i absoluta tal och relativt en jämn minskningstakt över perioden från och med 2023 till och med 2026.

3.3.3.3 **Varierande valutaexponering**

Den varierande valutaexponeringen som uppstår ska huvudsakligen vara i euro och avvecklas genom valutaväxlingar enligt 3.4.

Riksgäldsdirektören ska även fastställa i vilken omfattning exponering i andra valutor än euro får förekomma.

3.3.3.3.1 *Rapportering till styrelsen*

Den tillfälliga exponeringen i utländsk valuta ska rapporteras löpande baserat på dagliga observationer, uttryckt i svenska kronor till aktuell valutakurs.

Förändringen i exponeringen ska hänföras till valutaväxlingar, processen Ta upp och förvalta lån till staten respektive övriga processer.

3.3.4 Löptid i nominell skuld i kronor

Den nominella kronskuldens löptid ska vara mellan 3,7 och 6,0 år. Löptiden får temporärt avvika från löptidsintervallet.

3.3.5 Löptid i real skuld i kronor

Den reala kronskuldens löptid ska vara mellan 4,4 och 5,6 år. Löptiden får temporärt avvika från löptidsintervallet.

3.3.6 Löptid i exponering i utländsk valuta

Valutaexponeringens löptid ska vara mellan 0 och 1 år. Löptiden får temporärt avvika från löptidsintervallet.

Löptiderna för enskilda valutor vars exponering överstiger motsvarande 5 miljarder kronor ska vara mellan 0 och 1 år. Löptiderna får temporärt avvika från löptidsintervallen. Ränteomsättningen ska ha en jämn spridning över tiden.

Riksgäldsdirektören ska besluta om löptidsstyrning för valutor med exponering på upp till motsvarande 5 miljarder kronor.

3.3.6.1 Rapportering till styrelsen

Löptider ska rapporteras i form av en månads glidande medelvärden av dagliga observationer. Rapporteringen ska avse både skulden som helhet och de enskilda skuldslagen. Avvikelse ska kompletteras med en förklaring av händelseförloppet.

3.4 Växlingar mellan svenska kronor och utländsk valuta

Det finns ett antal faktorer som ger upphov till förändringar i statsskuldens valutaexponering.⁴ Därmed uppstår löpande behov av valutaväxlingar för att återföra statsskuldens valutaexponering i enlighet med regeringens riktlinjer.

Enligt förordningen med instruktion för Riksgälden ska valutaväxlingar präglas av förutsägbarhet och tydlighet.

⁴ Det handlar bland annat om räntebetalningar på valutalån, EU-betalningar, andra myndigheters valutasäkringar samt statens valutakoncernkonto.

Riksgäldens växlingar mellan kronor och utländsk valuta ska därför följa en jämn växlingsbana. Växlingsbanan ska bestämmas genom att nettoväxlingsvolymen sprids ut jämnt över tiden. Växlingar som genomförs för att avveckla den strategiska valutaexponeringen och i samband med eventuella positioner mellan kronor och utländsk valuta ska exkluderas.

Mindre avvikelser från växlingsbanan får förekomma.

3.4.1 Rapportering till styrelsen

Den fastställda ackumulerade växlingsbanan och de faktiska ackumulerade växlingarna ska löpande rapporteras.

3.5 Positionstagande

Positioner är transaktioner som syftar till att sänka kostnaden för statsskulden med beaktande av risk, eller sänka risken för statsskulden med beaktande av kostnad, och som inte motiveras av underliggande låne- eller placeringsbehov.

Regeringen har beslutat att Riksgälden får ta positioner i valutor som utgör potentiella lånevalutor samt i den svenska kronan gentemot dessa valutor. Positioner får inte tas på den svenska räntemarknaden. Positioner i utländsk valuta får endast tas med derivatinstrument på likvida marknader.

Regeringen har beslutat att positioner i utländsk valuta ska begränsas till 300 miljoner kronor mätt som daglig Value-at-Risk (VaR). Positioner i den svenska kronan gentemot andra valutor ska begränsas till 7,5 miljarder kronor.

3.5.1 Löpande positionstagning i utländsk valuta

3.5.1.1 Portföljvärde och riskmandat

Den samlade risken i löpande positionstagning i utländsk valuta får inte överstiga 220 miljoner kronor mätt som daglig VaR. För beräkningen av valuta- och ränterisklimiter samt resultatmätning ska ett fiktivt portföljvärde användas. Det delegerade VaR-mandatet ska motsvara 200 miljarder kronor i fiktivt portföljvärde.

Valutalimiten för en enskild valuta uppgår till $\pm 6,0$ procent av det fiktiva portföljvärdet.

Ränterisklimiten mätt i kronor uppgår till $\pm 0,90$ procent av det fiktiva portföljvärdet. För varje enskild valuta är ränterisklimiten $\pm 0,60$ procent av det fiktiva portföljvärdet.

3.5.1.2 Resultat- och riskmätning

Resultat mäts som förändringen i marknadsvärde (inklusive upplupna räntor) plus realiserade flöden. Utvärdering av resultat ska ske över femårsperioder.

Risk mäts som daglig VaR vid 95 procents konfidensnivå (se bilaga 3). Riksgäldens VaR-modell ska utvärderas en gång per år genom att jämföra faktiskt utfall mot prognostiserade utfall ("back-testing").

3.5.1.3 Tillåtna valutor

Valuta- och räntepositioner får tas i följande valutor: australiensiska dollar (AUD), kanadensiska dollar (CAD), schweiziska franc (CHF), danska kronor (DKK), euro (EUR), brittiska pund (GBP), japanska yen (JPY), norska kronor (NOK) samt i amerikanska dollar (USD).

3.5.1.4 Rapportering till styrelsen

Resultat, utestående positioner och utnyttjande av riskmandat ska rapporteras löpande. Eventuella överträdelser av riskmandaten ska förklaras.

Resultatet av "back-testing" av VaR-modellen ska rapporteras årligen.

3.5.2 Löpande positionstagning i den svenska kronan gentemot andra valutor

Löpande positionstagning i den svenska kronan gentemot andra valutor är inte tillåten.

3.6 Vidareutlåning till Riksbanken för finansiering av åtaganden gentemot Internationella valutafonden

Enligt 6 kap. 4 § riksbankslagen (2022:1568) ska Riksgälden ta upp lån i staten för vidareutlåning till Riksbanken för finansiering av åtaganden gentemot Internationella valutafonden (IMF). Omfattningen på åtagandena uttrycks i så kallade särskilda dragningsrätter (SDR) och fastställs av regering eller riksdag.

En SDR motsvaras av värdet av de fem valutor som framgår av tabell 2.⁵

⁵ Sammansättningen justeras vart femte år, varav den senaste den 8 augusti 2022. Växelkursen mot svenska kronan uppdateras dagligen.

Tabell 2 SDR-korgens sammansättning

Valuta	Antal enheter
USD	0,57813
EUR	0,37379
RMB ⁶	1,0993
JPY	13,452
GBP	0,080870

När Riksgälden tar upp lån i staten för Riksbankens räkning uppstår en exponering gentemot SDR. Detta eftersom Riksgäldens fordran på Riksbanken uttrycks i SDR. För att begränsa denna valutaexponering ska Riksgälden sälja de valutor som ingår i SDR-korgen proportionellt mot storleken på fordran och respektive valutas andel av korgen. Riksgäldsdirektören ska fastställa hur stor den eventuellt kvarvarande exponeringen mot SDR får vara.

⁶ RMB är uppdelad på två marknader, onshore känd som CNY, och offshore, känd som CNH. För hantering av valutaexponeringen kommer CNH att användas.

4. Processen Utveckla och förvalta den statliga betalningsmodellen inklusive statens centrala likviditetsstyrning

4.1 Övergripande ramverk

Enligt förordning (2007:1447) med instruktion för Riksgälden är en av Riksgäldens huvuduppgifter att ansvara för den statliga betalningsmodellen inklusive statens centralkonto. Riksgälden har även till uppgift att tillhandahålla utlåning till och ta emot medel på konto från i första hand statliga myndigheter.

Kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) styr hur myndigheterna har rätt till och är skyldiga att finansiera tillgångar genom lån i Riksgälden. Riksgälden har enligt förordningen även till uppgift att överföra anslagsmedel till myndigheternas räntekonton.

Enligt förordning (2017:170) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning (betalningsförordningen) ansvarar Riksgälden för statens centralkonto i Riksbanken. Förordningen innehåller regler om myndigheters konton, betalningar, medelsförvaltning och valutasäkring.

En viktig del för att betalningsmodellen ska vara effektiv för både myndigheterna och staten som helhet är effektiva betalningstjänster och en centraliserad likviditetshantering. Riksgälden har valt att dela upp betaltjänsterna i fem ramavtal: betalningstjänster, kortinlösen, betalkorttjänster, resekontotjänster samt laddningsbara korttjänster. Ramavtalet för betalningstjänster omfattar myndigheternas in- och utbetalningstjänster och kopplas vanligen direkt till betalningsmodellen. Kreditrisker kopplade till avtalet återfinns i avsnitt 7.3. I de andra fyra ramavtalen finns ingen nämnvärd kreditrisk. Det finns däremot en anseenderisk om en avtalspart exempelvis inte levererar enligt avtal. I samtliga avtal finns en uppsägningsklausul som ger Riksgälden rätten att säga upp avtalet.

Enligt förordning (2004:1333) om administration av avgiften till EU ansvarar Riksgälden dels för samordning av betalningarna till Europeiska kommissionen, dels för administrationen av ett konto i kommissionens namn för kreditering av avgiften.

4.2 Mål

Ett av regeringens övergripande mål för Riksgälden är att statens betalningsmodell som helhet ska vara kostnadseffektiv och säker samtidigt som

servicen till myndigheterna ska vara god och statens relation till bankerna konkurrensneutral.

In- och utlåningen till myndigheterna ska ske till villkor som baseras på statens upplåningskostnader. Valutaväxlingar som Riksgälden gör för myndigheters räkning ska baseras på statens växlingskostnader.

4.3 Principer för likviditetsstyrning i staten

Syftet med principerna är att åstadkomma en effektiv och säker likviditetsstyrning såväl för den enskilda myndigheten som för staten som helhet.⁷ Det medför att:

- Alla dagliga in- och utbetalningar i den verksamhet som finansieras över statsbudgeten ska samlas på statens centralkonto i Riksbanken eller på Riksgäldens valutakonton.
- Myndigheternas bankkonton ska vara anslutna till Riksgäldens toppkonton i de banker som Riksgälden träffat ramavtal för betalningstjänster med.
- En myndighet som vill öppna eller ändra ett bankkonto ska ansöka om det hos Riksgälden. Riksgälden får medge undantag från kravet.
- För konton som är anslutna till en koncernkontostruktur i utländsk valuta ska in- och utbetalningar i Riksgäldens huvudvalutor samlas på valutakonton.⁸
- För konton som inte är anslutna till valutakoncernkontostrukturen ska myndigheten växla från eller till svenska kronor vid varje enskild betalning i utländsk valuta.
- Vid behov av terminssäkring av valutaflöden ska myndigheten vända sig till Riksgälden. Terminssäkring kan i första hand göras i de valutor som ingår i Riksgäldens valutakoncernkontostruktur mot myndigheterna.

⁷ Principerna är främst hämtade från betalningsförordningen. Principen att Riksgälden ska medge och förmedla betalningar för EU-kommissionen baseras på ett regeringsbeslut den 31 maj 2001. Följande tre principer baseras på Riksgäldens egna beslut; att terminssäkring i första hand kan göras i de valutor som ingår i Riksgäldens valutakoncernkontostruktur mot myndigheterna; exemplifieringen av kraven på betalningsförmedlarnas och tjänsternas säkerhet och; att myndigheterna ansvarar för säkerheten i sina betalningar bland annat vad avser behörig användning och tillgång till reservrutiner.

⁸ Valutakoncernkontostrukturen infördes den 1 april 2017. Myndigheters bankkonton i Riksgäldens huvudvalutor ansluts stegvis till koncernkontostrukturen. Huvudvalutorerna är för närvarande EUR, GBP, JPY, CHF, USD, NOK och DKK.

- För förmedling av betalningar direkt på statens centralkonto krävs medgivande av Riksgälden.
- Riksgälden ska besluta om föreskrifter och allmänna råd till betalningsförordningen.
- Riksgälden ska upphandla ramavtal med betalningsförmedlare som myndigheterna ska avropa för sina behov av betaltjänster.
- Riksgälden ska ställa krav i ramavtalen på betalningsförmedlarnas och tjänsternas säkerhet.
- Myndigheter får endast teckna särskilda avtal om betalningstjänster utanför de statliga ramavtalen efter Riksgäldens godkännande. Myndigheterna ansvarar för att lagen om offentlig upphandling efterlevs.
- Myndigheterna ansvarar för sina betalningar och för att avropa tjänster under ramavtalen. Det gäller bl.a. framtagande av korrekta betalningsuppdrag, behöriga användare, tillgång till reservrutiner vid avbrott och störningar samt vid behov tecknande av säkerhetsskyddsavtal.
- Riksgälden ska årligen analysera riskerna i betalningsmodellen. Vartannat år ska Riksgälden lämna rapport om riskerna till regeringen. De främsta medel som Riksgälden har för att stärka säkerheten i betalningsmodellen är genom ramavtalen för betalningstjänster som Riksgälden upphandlar. Riksgälden får även meddela föreskrifter för verkställigheten av Förordning (2017:170) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning.

5. Processen Utfärda och förvalta garantier och lån

5.1 Övergripande ramverk

Enligt budgetlagen (2011:203) ska riksdagen besluta om ändamål och belopp för statliga kreditgarantier och utlåning. Budgetlagens bestämmelser innebär att utlåning och garantier i allt väsentligt behandlas likvärdigt. Avgiften eller räntan som tas ut ska motsvara statens förväntade förlust och övriga kostnader för åtagandet.

Om den avgift eller ränta som tas ut av garantigäldenären eller låntagaren understiger den förväntade kostnaden uppstår en subvention. Ett belopp motsvarande subventionen ska då finansieras på annat sätt. Den del av avgiften/räntan som motsvarar förväntad förlust ska föras till en reserv, vilken används för att täcka kreditförluster som uppstår. På så sätt uppnås långsiktig kostnadstäckning i statens garanti- och utlåningsverksamhet. Den del av avgiften som avser administrativa kostnader disponeras av Riksgälden för att täcka löpande administration.

Riksdagsbeslut om nya garantier eller lån följs av ett regeringsbeslut till ansvarig myndighet där uppdrag och villkor specificeras närmare. Riksgäldens utestående garantier och utlåning har således till stor del föregåtts av enskilda riksdags- och regeringsbeslut eller särskilda förordningar. Detta innebär att risknivån i portföljen i stor utsträckning styrs av vilka engagemang som riksdagen och regeringen beslutar om.

Förordningen (2011:211) om utlåning och garantier innehåller bestämmelser i anslutning till budgetlagen och reglerar i mer detalj de statliga garanti- och utlåningsmyndigheterna, däribland Riksgäldens verksamhet. I förordningen framgår att Riksgälden ska bedöma och värdera de ekonomiska risker som ett garantiåtagande eller ett lån innebär för staten och se till att ärendet får en ekonomiskt ansvarsfull prövning och hantering.

Riksgälden ska också tillämpa EU:s regler som säger att statligt stöd som snedvrider konkurrensen i den inre marknaden inte är tillåtet. Statligt stöd är därmed otillåtet inom de flesta verksamheter. För att förhindra att en garanti innehåller ett stödinslag måste avgiften motsvara ett marknadsmässigt pris och betalas av garantitagaren. Inom några områden är statligt stöd dock tillåtet (t.ex. stöd till sysselsättning och till små och medelstora företag).

Riksgälden har sedan 2011 ett uppdrag att, i samverkan med övriga garanti- och utlåningsmyndigheter, genomföra en samlad riskanalys av statliga garantier och utlåning. Analysen ska innehålla såväl ett kreditriskperspektiv som ett likviditetsriskperspektiv och redovisas till regeringen i en årlig rapport senast den 15 mars.

Riksgälden har också sedan 2013 ett uppdrag att vara Sida behjälpligt vid värdering och prissättning av de garantier som Sida utfärdar inom ramen för sitt utvecklingsarbete.

5.2 Riksgäldens beslut

Strategiska beslut fattas av styrelsen och operativa beslut av riksgäldsdirektören eller tjänstemän enligt Riksgäldens och berörd avdelnings arbetsordning.

5.3 Mål

Regeringen anger målen för garanti- och utlåningsverksamheten i regleringsbrevet för Riksgälden:

- Riksgälden ska bidra till att statens risk begränsas och att statens rätt tryggas. Genom att värdera ekonomiska risker ska myndigheten sätta avgifter och, bestämma villkor, samt driva in fordringar.
- Riksgälden ska aktivt arbeta för att garanti- och utlåningsverksamheten i andra myndigheter under regeringen bedrivs på ett effektivt sätt.
- Riksgälden ska fortsätta att utveckla hanteringen av statliga garantier och utlåning i samverkan med övriga berörda myndigheter.

5.4 Principer för hantering av garantier och utlåning

Syftet med principerna är att precisera/ge vägledning för hur Riksgälden ska ställa ut garantier och lån inom de ramar som ges av budgetlagen, gällande förordningar och andra regler samt riksdags- och regeringsbeslut.

- Riksgälden ska verka för att garantier och lån utformas på ett sådant sätt att de förväntade förlusterna kan skattas på ett tillförlitligt sätt. Är garantierna eller lånen utformade så att det inte går att skatta de förväntade förlusterna på ett tillförlitligt sätt bör dessa engagemang inte hanteras inom ramen för garanti- och utlåningsmodellen.

- Marknadsmässig prissättning ska användas när statligt stöd inte är tillåtet enligt EU:s regler.
- Riksgälden ska säkerställa att den förväntade förlusten i garantier och utlåning fastställs på ett väntevärdesriktigt sätt.
- Riksgälden ska vid värdering av kreditrisk använda sig av metoder som betraktas som ”best practice”, i huvudsak ratingmetodik då det är lämpligt.
- De metodval och specifika modeller som Riksgälden använder ska utvärderas löpande.
- Utvärderingen ska koncentreras på de väsentliga riskerna i verksamheten.
- Vid hanteringen av regressfordringar och betalningsproblem ska principerna om affärsmässighet och likabehandling vara vägledande. Riksgälden ska kräva återbetalning efter gäldenärens betalningsförmåga. Riksgälden får helt eller delvis efterge en fordran om det är uppenbart oskäligt att kräva betalning, samt i övrigt om det finns tillräckliga affärsmässiga skäl för det. Mot bakgrund av Riksgäldens minskande portfölj av små regressfordringar ska en balans eftersträvas mellan kostnaden för förvaltningen och det förväntade värdet av återvinningarna.

5.5 Rapportering till styrelsen

Enheten Garanti och utlåning ska årligen, och vid behov, rapportera till styrelsen angående Riksgäldens garanti- och utlåningsportfölj. Rapporteringen ska fokusera på de större och mer komplexa riskerna i portföljen. Därutöver ska styrelsen informeras om de väsentliga riskförändringar som Riksgälden har krav på sig att rapportera till Finansdepartementet samt utfallet av den interna riskuppföljningsprocessen.

6. Processen Verka för att kostnaderna för slutförvaring av använt kärnbränsle och kärnavfall ska täckas av dem som genererar avfallet

6.1 Övergripande ramverk

Den som har ett kärntekniskt tillstånd enligt lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen) går under benämningen tillståndshavare och är skyldig att genomföra och finansiera de åtgärder som behövs för en säker hantering och slutförvaring av verksamhetens restprodukter. Tillståndshavaren ska också genomföra och finansiera en säker avveckling och rivning av anläggningarna när verksamheten inte längre ska bedrivas.

Det är respektive tillståndshavare som har det fulla ansvaret för alla sina kostnader. Detta är reglerat i lagen (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringslagen) och förordningen (2017:1179) om finansiering av kärntekniska restprodukter (finansieringsförordningen). Syftet med detta finansieringssystem är att det är kärnkraftsindustrin och inte skattebetalarna som ska finansiera de åtgärder som behövs.

En tillståndshavare ska betala en *kärnavfallsavgift* till Kärnavfallsfonden. Avgiften fastställs vart tredje år för kommande treårsperiod. Avgiftsnivån beräknas individuellt för varje tillståndshavare så att de beräknade totala framtida avgifterna tillsammans med de fonderade medlen motsvarar de beräknade totala framtida kostnaderna för tillståndshavaren. Avgiften tas ut med ett visst belopp per kWh levererad el från en tillståndshavare. Avgiften kan också bestämmas som ett årligt belopp i kronor, till exempel för en avgiftsskyldig som inte längre producerar el. Regeringen beslutar om avgifternas storlek efter förslag av Riksgälden.

Avgifterna placeras i Kärnavfallsfonden, som är en statlig myndighet med egen styrelse men inga anställda. Varje tillståndshavare har en andel i fonden. Fondens kapital placeras på de finansiella marknaderna. Den som är skyldig att betala kärnavfallsavgift ska också ställa säkerhet till staten för de kostnader som avgiften ska täcka, men som inte täcks av de inbetalade och fonderade avgiftsmedlen (*finansieringsbelopp*). För kärnkraftverken ska dessutom ytterligare en säkerhet ställas, som kompletterar finansieringsbeloppet, så att skyldigheterna kan fullgöras med en hög sannolikhet (*kompletteringsbelopp*).

Regeringen beslutar om de säkerheter som tillståndshavarna föreslår är godtagbara efter att Riksgälden yttrat sig över tillståndshavarnas förslag. Om det behövs för att säkerställa statens rätt, ska Riksgälden föreslå de villkor som en säkerhet bör förenas med. Riksgälden ska även följa värdet på de ställda säkerheterna och meddela regeringen om värdebeständigheten har försämrats väsentligt. Riksgälden kan även föreslå att en tilläggsäkerhet ska ställas. För det fall Riksgälden anser att en säkerhet ska tas i anspråk ska regeringen meddelas om detta.

6.2 Riksgäldens beslut

Strategiska beslut fattas av styrelsen och operativa beslut av riksgäldsdirektören eller tjänstemän enligt Riksgäldens och berörd avdelnings arbetsordning.

6.3 Mål

Av finansieringslagen framgår, för varje tillståndshavare, att:

- Kärnavfallsavgiften ska säkerställa finansieringen av tillståndshavarens del av de totala återstående kostnaderna.
- Finansieringsbeloppet ska bestämmas som motsvarar skillnaden mellan å ena sidan de förväntade återstående grundkostnaderna och merkostnaderna för de restprodukter som har uppkommit då beräkningen görs och å andra sidan tillståndshavarens andel i Kärnavfallsfonden.
- Kompletteringsbeloppet ska bestämmas till det belopp som tillsammans med finansieringsbeloppet och reaktorinnehavarens andel i Kärnavfallsfonden gör att reaktorinnehavaren med hög sannolikhet kan fullgöra sina skyldigheter även om inga ytterligare kärnavfallsavgifter betalas och inga ytterligare säkerheter ställs.

Av finansieringsförordningen framgår att:

- Riksgälden ska, med hänsyn till det som kommit fram i synpunkter enligt remissförfarande, ge in ett förslag till regeringen om vilken kärnavfallsavgift och vilka finansierings- och kompletteringsbelopp som ska gälla under den kommande avgiftsperioden.

6.4 Principer för beräkning och förslag på kärnavfallsavgift, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp samt bedömning av säkerheternas godtagbarhet

Principerna för beräkning av kärnavfallsavgift, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp samt även vissa centrala antaganden är reglerade i finansieringslagen och finansieringsförordningen, se ovan. Dessa regler ska följas. Utgångspunkten för finansieringen av omhändertagandet av restprodukter, och därmed även för Riksgäldens arbete, är att det är kärnkraftsindustrin och inte skattebetalarna som ska bära kostnaderna.

Riksgälden bedömer de föreslagna säkerheternas utformning och styrka och yttrar sig till regeringen i frågan. Vissa principer för säkerheternas utformning regleras i finansieringsförordningen. Riksgäldens bedömning av säkerheternas styrka baseras på en uppskattning av den långsiktiga värdebeständigheten. I syfte att stärka säkerheternas långsiktiga värde kan Riksgälden föreslå att säkerheterna förenas med vissa villkor.

6.5 Rapportering till styrelsen

Finansieringssystemets finansiella ställning ska årligen, och vid behov, rapporteras till styrelsen. Rapporteringen ska fokusera på förändringar jämfört gällande kärnavfallsavgifter och säkerheter, samt förändringar i systemets riskbild.

Inför ett förslag på kärnavfallsavgifter, finansieringsbelopp och kompletteringsbelopp ska styrelsen informeras om arbetet och de överväganden som ligger till grund för Riksgäldens ställningstagande.

7. Kreditrisker

Syftet med regler och limiter för kreditrisker är att ställa krav som måste vara uppfyllda dels innan transaktioner ingås för att begränsa kreditrisken, dels för att hantera kreditrisker på utestående transaktioner.

Beräkningsmetoder, se bilaga 3.

7.1 Rapportering till styrelsen

Överträdelser av limiter och uppföljningsgränser ska rapporteras.

7.2 Processen Ta upp och förvalta lån till staten

7.2.1 Motpartsrisker

7.2.1.1 Krav på kreditbetyg

Krav omfattar OTC-derivattransaktioner och korta placeringar.

Motpartens långfristiga kreditbetyg ska vara lägst A-.

Om motparten får ett kreditbetyg som understiger A- får, efter beslut av riksgäldsdirektören, nya affärer endast ingås med motparten i syfte att minska risken. Baserat på en avvägning mellan kostnad och risk kan, efter beslut av riksgäldsdirektören, utestående affärer behållas. Beslutet ska omprövas om ytterligare nedgraderingar av enskilda kreditbetyg sker. Besluten ska återrapporteras till styrelsen.

För motparter i korta placeringar kan kortfristigt kreditbetyg användas om långfristigt kreditbetyg saknas. En översättning ska då ske från kortfristigt kreditbetyg till motsvarande långfristiga kreditbetyg. Då skalorna för kortfristigt och långfristigt kreditbetyg inte kan översättas ett till ett ska det kortfristiga kreditbetyget översättas till det lägsta motsvarande långfristiga kreditbetyget. Limiterna ska sedan motsvara limiterna som ges för det översatta långfristiga kreditbetyget.

7.2.1.2 Central motpartsclearing av OTC-instrument

Endast centrala motparter som är auktoriserade enligt Europaparlamentets och Rådets (EU) förordning nr 648/2012 får anlitas för central motpartsclearing.

På centrala motparter ställs inga ratingkrav och inga limiter sätts.

Riksgäldens interna regelverk för initiala motparter regleras specifikt för varje central motpart Riksgälden ansluter sig till.

Vid användning av central motpartsclearing krävs inte ISDA och CSA för vare sig den centrala motparten eller den initiala motparten.

7.2.1.3 OTC-derivattransaktioner

7.2.1.3.1 *Avtalskrav*

ISDA-avtal med nedgraderingsklausul ("rating-trigger") och Credit Support Annex (CSA) är krav för att OTC-derivattransaktioner får ingås och kvarstå i portföljen.

Riksgäldens CSA-avtal ska innehålla klausul om ömsesidiga tröskelvärden på noll.⁹ Av hanteringsmässiga skäl får tillfälliga avvikelser från tröskelvärdena ske.

7.2.1.3.2 *Marknadskrav och maximal löptid*

Transaktioner ska göras i välutvecklade marknader och i löptider med god likviditet. Maximal löptid är t.o.m. 20 år.

7.2.1.4 Korta placeringar

7.2.1.4.1 *Maximal löptid*

Maximal löptid är t.o.m. 12 månader.

Tabell 3 Limiter korta placeringar

Kreditbetyg	Maximal exponering per motpart enligt baslimit*	Maximal exponering per motpart enligt utökad limit**	Maximal löptid
	(MSEK)	(MSEK)	
AAA	8 000	20 000	Beroende på instrument
AA+ till AA-	5 500	15 000	Beroende på instrument
A+ till A	3 000	10 000	Beroende på instrument
A-	1 500	5 000	Fem bankdagar

* Gäller under normala förhållanden.
 ** Gäller under begränsad tidsperiod. Beslut om användande tas av riksgäldsdirektören.

⁹ Detta krav gäller för avtal som ingås efter 2017-05-23.

7.2.1.5 Extrautrymme för over-night ("O/N") placeringar

Extrautrymme för O/N placeringar är maximalt 25 miljarder kronor per motpart (inklusive limit för korta placeringar) för de fem största bankerna på den svenska marknaden och maximalt 6 miljarder kronor per motpart (inklusive limit för korta placeringar) för övriga RIX-deltagare. Summan av samtliga motparters utnyttjade extrautrymme för O/N placeringar får inte överstiga 25 miljarder kronor. Riksgäldsdirektören kan vid behov besluta om en tillfällig utökning av det sammanlagda extrautrymmet för totala O/N placeringar.

Motparter som kan godkännas för extrautrymme O/N är RIX-deltagare, givet att de uppfyller de villkor som ställs för motparter i korta placeringar.

7.2.1.5.1 *Rapportering till styrelsen*

Styrelsen ska hållas informerad om vilka motparter som har fått O/N-extra limit och storleken på limiten.

Beslut om tillfällig utökning av det sammanlagda extrautrymmet för totala O/N placeringar ska rapporteras till styrelsen.

7.2.1.6 Utökad limit för placering i andra stater

7.2.1.6.1 *Krav på kreditbetyg*

Landets kreditbetyg ska vara AAA.

7.2.1.6.2 *Krav på länder*

Placeringar under den utökade limiten får göras i länder inom euroområdet samt Danmark, Norge, Kanada och USA.

7.2.1.6.3 *Maximal löptid*

Maximal löptid för den utökade limiten är högst 4 månader.

7.2.1.6.4 *Limit*

50 miljarder kronor per land.

7.2.2 Avvecklingsrisk

För att hantera avvecklingsrisk ska Riksgälden, där så är möjligt, sträva efter att försöka få till stånd avveckling enligt principerna Delivery Versus Payment (DVP) alternativt Payment Versus Payment (PVP).

7.2.3 Landrisk

Korta placeringar och OTC-derivat får endast ingås med motparter från ett land där statens långsiktiga kreditbetyg är minst A-. Vid godkännande av ny placerings- och/eller OTC-derivatmotpart ska det även beaktas i vilket land motparten är hemmahörande med avseende på exempelvis internationella sanktioner där Sverige deltar.

7.3 Processen Utveckla och förvalta den statliga betalningsmodellen inklusive statens centrala likviditetsstyrning

7.3.1 Avtalskrav

Ramavtalen ska innehålla principer och åtgärder för att begränsa kontobehållningarna O/N på konton under statens centralkonto i Riksbanken och på valutakonton.

Ramavtalen ska innehålla en rätt för myndigheten att säga upp avtalet om bankens kreditbetyg nedgraderas ("nedgraderingsklausul"), om banken ställer in betalningarna, ansöker om företagsrekonstruktion, träder i likvidation eller försätts i konkurs.

7.3.2 Krav på kreditbetyg

Ramavtalsbankens långfristiga kreditbetyg ska vara minst A- vid tecknande av avtalet.

7.3.3 Maximal löptid

Maximal löptid är O/N.

7.3.4 Uppföljningsgräns

Uppföljningsgränser för kontobehållningarna ska sättas av Riksgälden.

7.3.5 Kontobehållningar under dagen

Behållningar under dagen ska minimeras genom att flera avvecklingar görs mellan respektive ramavtalsbank och Riksgälden under dagen. Risken vid varje avvecklingstillfälle ska minimeras genom nettning av in- och utbetalningar i möjligaste mån.

7.3.6 Beloppsgränser

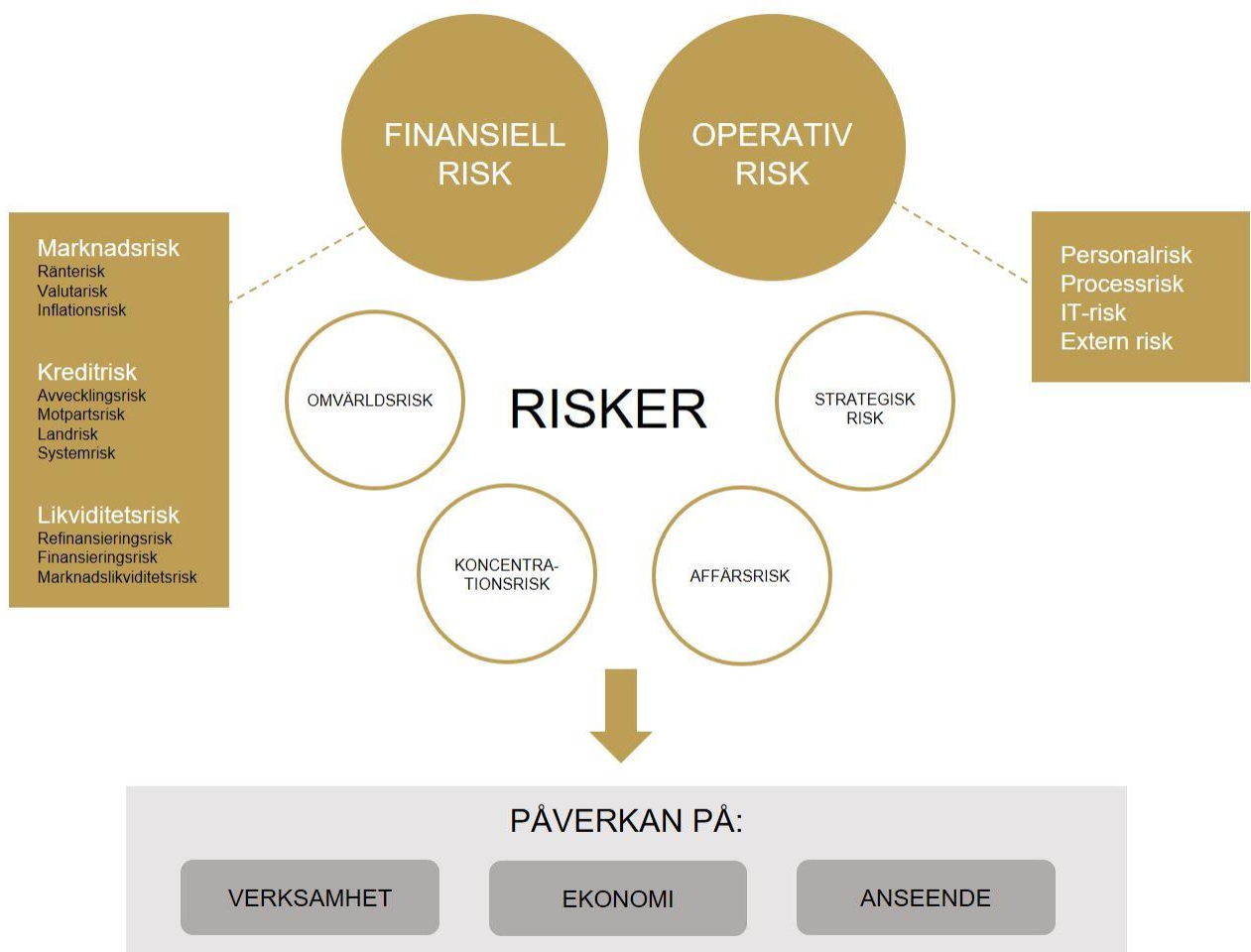
En myndighet ska besluta om högsta uttagsbelopp för bankkonton som är anslutna till Riksgäldens toppkonton i ramavtalsbankerna och därmed till statens centralkonto i Riksbanken, så kallade beloppsgränser.

7.4 Undantag

Svenska statliga myndigheter, AP-fonderna och Riksbanken betraktas som helt riskfria motparter och är därför inte föremål för limiter.

Bilaga 1 – Riskkarta

Riskkartan visar de huvudsakliga risker som identifierats inom ramen för Riksgäldens verksamhet.

Bilaga 2 – Definitioner

Begreppet förlust avser i dessa definitioner negativ påverkan på ekonomi, anseende och/eller verksamheten.

Affärsrisk är risken för förlust till följd av faktorer i den externa affärsmiljön, exempelvis minskad efterfrågan på produkter och tjänster.

Avvecklingsrisk ("settlement risk") är risken att den ena parten vid avvecklingstillfället inte fullföljer sina åtaganden, dvs. inte levererar valuta eller värdepapper efter att den andra parten redan uppfyllt sina åtaganden.

Extern risk är risker som orsakas av händelser i den externa omgivningen och som får påverkan på Riksgäldens förmåga att utföra sitt uppdrag.

Finansieringsrisk är risken att det blir svårt och/eller kostsamt att ta upp ny finansiering.

Inflationsrisk är risken för förlust i nominella termer på grund av att inflationen blir högre än förväntat.

IT-risk (Informationsteknik) är risker som uppstår på grund av brister i utformning, funktion, tillgänglighet eller säkerhet när det gäller våra IT-system och deras infrastruktur.

Koncentrationsrisk är risken för en större förlust till följd av koncentration mot enskilda och/eller korrelerade riskfaktorer.

Kreditrisk är risken att förlust uppstår för att en motpart inte fullgör sina förpliktelser samt risken att värdeförlust uppstår på grund av försämrade kreditkvalitet. Avvecklingsrisk, motpartsrisk, landrisk och systemrisk ingår i kreditrisk.

Landrisk är en samling risker knutna till när affärer görs med en motpart i ett specifikt land. Riskerna avser huvudsakligen ett lands förmåga att sköta sina yttre förpliktelser, förväntningarna på den allmänna ekonomiska utvecklingen i landet, den politiska stabiliteten samt landets lagstiftningsmiljö.

Likviditetsrisk är risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt. Finansieringsrisk, refinansieringsrisk och marknadslikviditetsrisk ingår i likviditetsrisk.

Marknadsrisk är risken för förlust till följd av att priserna på marknaden rör sig på ett ofördelaktigt sätt. Ränterisk, valutarisk och inflationsrisk ingår i marknadsrisk.

Marknadslikviditetsrisk är risken att det inte går att realisera eller täcka sin position till gällande marknadspris, eftersom marknaden inte är tillräckligt djup eller inte fungerar på grund av någon störning.

Motpartsrisk ("default risk") är risken att motparten i en transaktion inte fullgör sina förpliktelser. Avvecklingsrisk är en form av motpartsrisk.

Omvärldsrisk är risken för förlust till följd av förändringar utanför Riksgälden, i exempelvis (världs-)politiskt eller (världs-)ekonomiskt läge.

Operativ risk är risken för förlust till följd av ej ändamålsenliga eller fallerade processer, människor, system eller yttre händelser. Legala risker är en del av operativa risker.

Personalkrisk är risker som kan relateras till anställda eller konsulter och som uppstår till följd av otillräcklig bemanning, bristande kompetens eller att personal inte följer interna eller externa regelverk.

Processrisk är risker som kan härledas till brister i styrning, utformning av verksamheten och dess processer eller att Riksgälden inte följer interna eller externa regelverk.

Refinansieringsrisk är risken att det är svårt och/eller kostsamt att ersätta förfallande lån.

Ränterisk är risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då räntenivåer ändras.

Strategisk risk är risken för förlust till följd av missriktade strategiska beslut och/eller att strategiska beslut inte får avsedd effekt.

Systemrisk innebär risken att problem hos en eller flera aktörer sprider sig till andra parter och orsakar generella problem i det finansiella systemet.

Valutarisk är risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då växelkurser ändras.

Bilaga 3 – Vissa beräkningsmetoder

Statsskuldens löptid

Regeringen har beslutat att statsskuldens löptid ska mätas som duration. Durationen är uttryckt som Macaulay-duration.

För ett enskilt instrument beskriver Macaulay-duration den genomsnittliga återstående löptiden genom att väga tiden till varje kassaflöde (kupong och mantel) med kassaflödets andel av nuvärdet. För en portfölj, till exempel ett skuldslag, beräknas Macaulay-durationen som den nuvärdesviktade summan av de enskilda instrumentens Macaulay-duration.

Macaulay-duration kan beräknas på olika sätt. Riksgälden har valt att beräkna Macaulay-duration utifrån en approximation av modifierad duration. Modifierad duration kan konverteras till Macaulay-duration med hjälp av följande formel

$$Dur_{\text{Macaulay}} = Dur_{\text{Modifierad}}(1 + r_{\text{YTM}})$$

För instrument med komplexa kassaflödesstrukturer kan yielden vara odefinierad och därmed kan modifierad duration inte konverteras till Macaulay-duration. I de fallen ersätts Macaulay-durationen med modifierad duration.

Modifierad duration för ett enskilt instrument beräknas utifrån dollarduration. Dollardurationen visar hur marknadsvärdet för ett instrument ändras av en liten förändring i räntan. Istället för att beräkna dollardurationen analytiskt approximeras måttet.

Kreditrisker

Beräkning av exponeringar i Over-the-Counter (OTC) derivattransaktioner ska baseras på marknadsvärdet och hänsyn ska tas till nettning enligt ISDA-avtal.

Value-at-Risk (VaR)

VaR är en metod för att beräkna risker i en portfölj. Detta görs genom att man tar hänsyn till olika riskfaktorer och hur dessa påverkar varandra och portföljen. De riskfaktorer Riksgälden idag använder är valuta och 18 stycken löptidsintervall. Då Riksgälden använder 8 valutor i den aktiva förvaltningen blir det totalt 152 (8*19) faktorer som ska tas hänsyn till.

Den metod Riksgälden använder är utarbetad av JP Morgan och har kommit att bli en standard i branschen för att mäta finansiella risker. Dock finns det fortfarande möjligheter att göra egen tolkning och anpassning av metoden.

Huvudstegen i metoden är följande:

1. Beräkna variationen för var faktors resultat på daglig bas.
2. Väg samman dessa exponentiellt för att få en sorts genomsnitt. Exponentiell vägning gör att olika vikt kan läggas på händelser som ligger nära i tiden i relation till tidigare händelser. Riksgälden använder en vägningsfaktor (decay) på 98 procent.
3. Beräkna samvariationen mellan faktorerna (korrelationer).
4. Fördela ut portföljens kassaflöden i de olika löptidsfaktorerna.
5. Beräkna det totala VaR-värdet för portföljen med hänsyn till korrelationerna uträknade i steg 4 och ett konfidensintervall. Riksgälden använder ett 95-procentigt ensidigt intervall.

En tolkning av VaR-värdet är att det bara ska vara 5 procents risk att få en förlust som är större än det uträknade VaR-värdet.

Riksgälden gör en årlig uppföljning ("backtesting") på hur väl detta stämmer med verkligheten.

Beräkning av ränterisklimit i löpande positionstagning

Vid limitsättningen för den löpande positionstagningen är ränterisklimiten uttryckt i procent. Detta beror på att den löpande positionstagningen har mandat med olika portföljstorlekar och limiterna är därför satta som en maximal kvot mellan ränterisk mätt i kronor och portföljstorleken, dvs. limiten uttrycks i procent av portföljstorleken. Antag till exempel:

- en portföljstorlek på 200 miljarder kronor
- att limiten är $\pm 0,9$ procent av portföljstorleken, dvs. limiten är 1,8 miljarder kronor
- en ränteposition med storleken 1 miljarder kronor i dollarduration.

Kvoten blir då 1 miljarder kronor/200 miljarder kronor = 0,5 procent. Detta tas av limiten. Det finns då kvar 0,4 av limiten (0,9 - 0,5). Detta motsvarar 0,4 procent * 200 miljarder kr = 0,8 miljarder kronor.

Bilaga 4 – Referenser

Beslutsunderlag till Finans- och riskpolicy

I beslutsunderlagen återges analyser, diskussioner och motiv till förändringar i Finans- och riskpolicyn. Nedan följer en förteckning över beslutsunderlagen fr.o.m. 2006 (dvs. det år den första Finans- och riskpolicyn fastställdes) med en beskrivning av huvudsakligt innehåll.

Beslutsunderlag inför 2023

Huvudsakligt innehåll: Beslut om valutaexponering, justerade löptidsintervall för den nominella och reala skulden i kronor, tillägg av avsnitt om vidareutlåning till Riksbanken för finansiering av åtaganden gentemot IMF, tillägg av länder som kan omfattas av den utökade limiten för placeringar i andra stater med kreditbetyg på AAA samt ändring i riskkartan där operativ risk delas upp i fler underkategorier (riskslag) och uppdatering av definitioner med dessa riskslag. Dessutom ett antal mindre ändringar. Formatet på policyn har även uppdaterats för att förbättra tillgängligheten. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- och riskpolicy 2023, dnr 2022/911). Styrelsebeslut 2022-12-14.

Beslutsunderlag inför 2022

Huvudsakligt innehåll: Beslut om valutariktmärke för 2022 samt beslut om oförändrade löptidsintervall för den nominella och reala skulden i kronor. Dessutom ett fåtal mindre ändringar. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- och riskpolicy 2022, dnr RG 2021/933). Styrelsebeslut 2021-12-15.

Beslutsunderlag inför 2021

Huvudsakligt innehåll: Beslut om valutariktmärke för 2021, förändring av löptidsintervall för den nominella kronskulden, ändrad återrapportering av privatmarknadsupplåning samt beslut om att avsnittet ”Operativa risker” utgår ur Finans- och riskpolicyn. Dessutom ett antal mindre ändringar. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- och riskpolicy 2021, dnr 2020/992). Styrelsebeslut 2020-12-09.

Ändring under 2020

Beslut om ändrat löptidsintervall för den nominella kronskulden till följd av ett kraftigt uppreviderat nettolånebehov. Styrelsebeslut 2020-05-13.

Beslut om höjd maximal limit för korta placeringar. Höjningen gäller den utökade exponeringslimiten per motpart som riksgäldsdirektören kan besluta om. Styrelsebeslut 2020-03-31.

Beslutsunderlag inför 2020

Huvudsakligt innehåll: Oförändrad exponering i utländsk valuta samt beslut om valutariktmärke för 2020. Ett förtydligande angående uppföljning av valutaskulden har införts. Även delegering av beslut till riksgäldsdirektören gällande tillfällig utökning av det sammanlagda extrautrymmet för O/N placeringar. Dessutom ett antal smärre ändringar. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- och riskpolicy 2020, dnr 2019/1010). Styrelsebeslut 2019-12-11.

Beslutsunderlag inför 2019

Nytt valutariktmärke baserad på flerårig metod. Kapitlet om privatmarknadsupplåning utgår och ersätts av punkt 2.5. Nytt kapitel om kärnavfallsfinansiering har tillkommit. Ändringar av redaktionell karaktär. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- & riskpolicy 2019, dnr. 2018/1135). Styrelsebeslut 2018-12-14.

Ändring under 2018

Ändring i avsnitt 2.4 om positionstagande. Se beslutsunderlag ”Ändringar Avsnitt 2.4 – Finans- och riskpolicy 2018 – till styrelsen i maj 2018”.

Smärre ändring i inledningen. Styrelsebeslut 2018-02-14.

Beslutsunderlag inför 2018

Nytt valutariktmärke. För övrigt flertalet smärre ändringar. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- & riskpolicy 2018, dnr. 2017/1021). Styrelsebeslut 2017-12-11.

Ändring under 2017

Beslut om sänkning av tröskelvärden i Riksgäldens CSA-avtal. Enligt beslutet ska tröskelvärdena vara ömsesidigt noll oavsett kreditbetyg. Styrelsebeslut 2017-05-23.

Beslut om ändring av valutariktmärke för 2017. Styrelsebeslut 2017-02-17.

Beslut om justering i avsnitt 2.3 Växlingar mellan svenska kronor och utländsk valuta på grund av införandet av valutakoncernkontostrukturen. Justeringen gäller hur växlingsbanan bestäms. Styrelsebeslut 2017-02-17.

Beslutsunderlag inför 2017

Huvudsakligt innehåll: Införande av statlig valutakoncernkontostruktur samt ändring av valutariktmärke för 2017. Dessutom ett antal smärre ändringar. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- och riskpolicy 2017, dnr. 2016/1069). Styrelsebeslut 2016-12-13.

Ändring under 2016

Beslut om att avsnittet ”Processen Finansiell stabilitet och konsumentskydd” utgår ur Finans- och riskpolicyn. Styrelsebeslut 2016-02-19.

Beslut om ändringar i riskkartan och tillhörande definitioner.

Styrelsebeslut 2016-05-23.

Beslutsunderlag inför 2016

Huvudsakligt innehåll: Ändring av valutariktmärke för 2016 samt förtydligande angående hantering av utestående affärer med motpart som nedgraderas under A-. Dessutom ett antal smärre ändringar. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- & riskpolicy 2016, dnr. 2015/959). Styrelsebeslut 2015-12-14.

Ändring under 2015

Beslut om ändrat löptidsintervall för den nominella kronskulden till följd av kraftigt fallande marknadsräntor. Regeringsbeslut 2015-03-12 efter förslag från Riksgäldens styrelse 2015-02-18.

Beslut om förtydligande i avsnitt 2.2 angående avvikelse-intervall för löptiden för den nominella och reala skulden i kronor. Styrelsebeslut 2015-02-18.

Beslutsunderlag inför 2015

Huvudsakligt innehåll: Minskning av statsskuldens exponering i utländsk valuta och nytt valutariktmärke. För övrigt flertalet smärre ändringar. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- & riskpolicy 2015, dnr. 2014/1400). Styrelsebeslut 2014-12-11.

Ändring under 2014

Beslut om tillägg i avsnitt 2.2.3 Skuld i utländsk valuta om att av hanteringsmässiga skäl tillåts mindre exponeringar i valutor och räntor som inte ingår i riktmärket. Styrelsebeslut 2014-09-15.

Beslut om tillägg i avsnitt 7.1.2 OTC-derivattransaktioner med förtydligande om att tillfälliga överträdelser av tröskelvärden är tillåtet. Beslutet avser även borttag av fotnot 5 i samma avsnitt. Styrelsebeslut 2014-05-19.

Beslutsunderlag inför 2014

Huvudsakligt innehåll: Ändringar i principer för förvaltning av insättningsgarantifonden. Främst utökad löptid för placeringar och löptid för repor (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- & riskpolicy 2014, dnr 2013/268). Styrelsebeslut 2013-12-11.

Ändring under 2013

Beslut om regelverk för finansiella instrument centralt clearade hos Nasdaq OMX (Ändring i Finans- och riskpolicy - internt regelverk för finansiella instrument centralt clearade hos Nasdaq OMX, dnr 2013/1064.) Styrelsebeslut 2013-05-22).

Beslutsunderlag inför 2013

Huvudsakligt innehåll: Ett antal förändringar i avsnitten om processerna Betalning och förvaltning av statsskulden, Statens likviditetsstyrning, Garanti och krediter (bl.a. utökad rapporteringskrav) och Finansiell stabilitet och konsumentskydd. I avsnittet om kreditrisker; Översyn O/N-limit, avvecklingsrisk, deltagande i emissioner med mera och landrisk. (Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- & riskpolicy 2013, Dnr. 2012/1730.) Styrelsebeslut 2012-12-12.

Ändring under 2012

Beslut om avvikelseintervall för den nominella kronskulden och reala skulden i kronor (Ändring i Finans- och riskpolicy 2012, dnr 2012/1045). Styrelsebeslut 2012-05-23.

Beslutsunderlag inför 2012

Huvudsakligt innehåll: Användning av kortfristig rating, förtydligande kring undantag att överskrida limit, diskussion kring begreppet ”väsentlig”, m.m. (Se vidare Beslutsunderlag för att fastställa Riksgäldens Finans- & riskpolicy 2012, dnr. 2011/1963.) Styrelsebeslut 2011-12-15.

Ändring under 2011

Ändring av limitstruktur för korta placeringar (Förslag till ändring i Riksgäldens Finans- och riskpolicy 2011, dnr. 2011/1696). Styrelsebeslut 2011-09-14.

Beslutsunderlag inför 2011

Huvudsakligt innehåll: I processen Skuldförvaltning och betalningar skedde ändring i nominella kronskuldens räntebindningstid, ändring i löptidsriktvärdet för reala skulden, ändrad beslutsformuleringar kring positionstagandet, minskat VaR-mandat. Vissa ändringar skedde även i processen Garanti och kredit (dnr 2010/1831, styrelsebeslut 2010-12-15).

Beslutsunderlag inför 2010

Huvudsakligt innehåll: ”Stöd till kreditinstitut” togs in i policyn, frågor kring placeringsverksamheten för insättningsgarantin lyftes in i avsnittet om Garantier och krediter (Dnr 2009/1565, styrelsebeslut 2009-12-16).

Ändring under 2009

Ändring av riktvärdet för nominella kronskuldens räntebindningstid (dnr 2009/686, styrelsebeslut 2009-04-14).

Beslutsunderlag inför 2009

Huvudsakligt innehåll: Ändring av valutafördelning i valutariktmärket, delegering av tidigare styrelsebeslut inom den externa aktiva förvaltningen, ändring och tillägg av principerna för hantering av garantier och krediter och principerna för likviditetsstyrning i staten.

Ändringar under 2008

Tillfällig ändring av mandat för valutaväxlingar. (Förslag till tillfälligt ändrat mandat för valutaväxlingar, dnr 2008/621 styrelsebeslut 2008-04-16).

Införande av andelsstyrning av skulden i utländsk valuta. (dnr 2008/1302, styrelsebeslut 2008-08-28).

Ändringar av växlingar mellan kronor och utländsk valuta. (dnr 2008/1636, styrelsebeslut 2008-10-21).

Beslutsunderlag inför 2008

Huvudsakligt innehåll: Statens internbank och privatmarknad togs in i Finans- och riskpolicyn, diskussion om styrning av realskuldens andel, löptiden för realskulden. (Underlag till beslut att fastställa Finans- och riskpolicy 2008, dnr 2007/1869. Styrelsebeslut 2007-12-06).

Ändring under 2007

Utökad limit för korta placeringar hos andra stater. (Förslag till ändring i Riksgäldens Finans- & riskpolicy 2007, dnr 2007/1655, styrelsebeslut 2007-10-17).

Beslutsunderlag inför 2007

Huvudsakligt innehåll: fördelningen av löptiden i skulden, beräkningsmetoder för andelar, styrning och rapportering av realandelen, Riksgäldens positionstagning, principer för verksamhetsgrenen garantier och krediter, regelverket för motpartsrisker. (Underlag till beslut att fastställa Finans- och riskpolicy 2007, dnr 2006/02015. Styrelsebeslut 2006-12-07).

Ändring under 2006

Förlängning av tillfälliga limiter på dagslånemarknaden. (Förslag till ändring i Riksgäldens Finans- och riskpolicy 2006, dnr 2006/01158, styrelsebeslut 2006-06-16).

Beslutsunderlag inför 2006

Huvudsakligt innehåll: riskhanteringen inom Riksgälden, principer för skuld- och marknadsvård, fördelningen av löptiden i den nominella skulden, valutasammansättningen i valutaskulden, andelen realskuld, beräkning och rapportering av den nominella kronskuldens räntebindningstid, tillfälliga kreditlimiter på dagslånemarknaden. (Underlag till beslut att fastställa Finans- och riskpolicy 2006, dnr 2005/02408. Styrelsebeslut 2005-12-08).

Styrelsebeslut före 2006 införda i Finans- och riskpolicyn 2006

Innan en Finans- och riskpolicy infördes (dvs. innan 2006) tog styrelsen separata beslut i enskilda frågor. Dessa äldre beslut fördes in i den första Finans- och riskpolicyn.